

Hvad betyder begrebet: "... at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger"?

af konsulent Erik Jappe

Der er mange sproglige formuleringer i sociallovgivningen, der kan være svære at forstå for borgerne. En af de formuleringer, som vi i DUKH jævnligt får spørgsmål til, er sætningen

"at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger",

som indgår som en af betingelserne for at modtage merudgiftsydelse for voksne efter [servicelovens](#) § 100. Formuleringen indgår dog ikke i selve lovbestemmelsen, men er medtaget i [merudgiftsbekendtgørelsen](#) i § 1, stk. 2:

"Med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger."

Lidt historie

Indtil 1.12.2008 gjaldt betingelsen

"at der må sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger".

Efter de daværende politikeres opfattelse havde bl.a. denne betingelse medført en lidt for stram praksis i kommunerne og ikke mindst i Ankestyrelsen. Dette var baggrunden for [lovforslag L 15](#) (fremsat 9.10.2008), som medførte, at bekendtgørelsen blev ændret til

"at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger."

Med denne ændring forventede lovgiver, at praksis for målgruppen for merudgiftsydelse blev bragt i overensstemmelse med intentionerne med ydelsen og med kompensationsprincippet.

Begrebet "ofte"

Som det fremgår af ovenstående, blev ordet "ofte" med lovændringen i 2008 gjort til en del af betingelsen. I [merudgiftsvejledningen](#) til voksne er der nærmere redegjort for formuleringen "ofte" i pkt. 10. Her er det anført:

"I ordet "ofte" ligger, at det ikke er et krav, at der altid skal være iværksat ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Borgere, som fravælger eller har fravalgt en hjælpeforanstaltning, som de ville have ret til, kan også være omfattet af målgruppen for merudgiftsydelsen. Også borgere der har en sådan funktionsnedsættelse, at der normalt vil blive i-

værksat ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, men hvor dette ikke er sket, kan være omfattet."

Der kan bl.a. henvises til [principafgørelse 30-10](#), hvor borgeren havde fået tilbudt en række hjælpeforanstaltninger, som dog ikke var blevet iværksat. Disse indgik i bedømmelsen af, om der ofte måtte sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger.

Begrebet "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger"

Det kan ikke udtømmende beskrives, hvad der ligger i begrebet "ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger". I [merudgiftsvejledningen](#) er der i pkt. 10 anført eksempler som fleksjob, handicapbil, handicapbetaget flytning, bevilling af hjælpemidler i sammenhæng med andre ydelser mv. Endvidere er det anført i pkt. 10:

"Det afgørende er således, om hjælpeforanstaltningen ud fra en helhedsvurdering i det konkrete tilfælde kan betragtes som ikke uvæsentlig."

Endelig er det anført i pkt. 10, at ubetydelige hjælpeforanstaltninger, som kompenserer borgeren fuldt ud i det daglige (f.eks. rollator og mindre boligændringer), ikke skal indtages i vurderingen.

Ankestyrelsen har efterhånden udsendt en række principafgørelser siden lovændringen i 2008, hvorfor der nu tegner sig et tydeligere billede af begrebet.

I [principafgørelse 132-10](#) lagde Ankestyrelsen i sin afgørelse bl.a. vægt på, at en døv kvinde omfattet af § 100 var bevilget vækkeursvibrator, teksttelefon, computer, teleslynge, lyskaldeanlæg og FM-smartlink.

I [principafgørelse 168-10](#) fandt Ankestyrelsen, at funktionsnedsættelsen hos en person med muskelsvind ikke var af så indgribende karakter, at han var omfattet af personkredsen for merudgiftsydelser. Ankestyrelsen fandt dog, at hans muskelsvindlidelse medførte,

"at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Ankestyrelsen har herved lagt vægt på, at NN er bevilget støtte til køb af bil og hjemmehjælp. Han er endvidere bevilget forrevalidering og lægerne har anbefalet fleksjob."

[Principafgørelse 49-11](#) vedrører en blind person. Her fandt Ankestyrelsen, at betingelsen om "ikke uvæsentlige hjæl-

peforanstaltninger” var opfyldt, da ansøgeren var bevilget førerhund og mobilitystok, og modtog hjælp til rengøring.

I [principafgørelse 171-12](#) har Ankestyrelsen afklaret, om kravet om, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger, er opfyldt for en person, der modtager førtidspension. Fra afgørelsen:

”Vi har vurderet, at tilkendelse af førtidspension ikke i sig selv kan anses for en ikke uvæsentlig hjælpeforanstaltning, når der træffes afgørelse om merudgiftsydelse.”

Endelig har Ankestyrelsen med udsendelse af [principafgørelse 35-16](#) behandlet spørgsmålet, om en iværksat medicinsk behandling i sig selv udgjorde ”ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger” i lovens forstand. Fra afgørelsen:

”For så vidt angår spørgsmålet om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger har vi lagt vægt på, at den medicinske behandling i sig selv udgør ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger i lovens forstand, når det lægges til grund, at du uden din medicin eller behandling ville være i en umiddelbar risiko for væsentlig og varigt nedsat funktionsevne.”

En hjælpeforanstaltning kan godt være ydet af det private netværk

Bemærk, at det er uden betydning, om hjælpen ydes af kommunen efter den sociale lovgivning, eller om den gives af f.eks. personens netværk. I [principafgørelse 222-09](#) fastslog Ankestyrelsen således:

”Ansøger modtog hjælp fra sit familiære netværk i dagligdagen i så udstrakt grad, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, selvom hjælpen fra den kommunale forvaltning ikke var omfattende.”

I [principafgørelse 221-09](#) fandt Ankestyrelsen:

”Ved vurderingen af, at betingelsen om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger var opfyldt, blev der lagt vægt på,

at det var uden betydning, om hjælpen var ydet af det private netværk, eller om den blev ydet efter den sociale lovgivning. Det afgørende var, at hjælpen ud fra en helhedsvurdering i det konkrete tilfælde måtte betragtes som ikke uvæsentlig.”

Bemærk, at hjælpen fra det private netværk skal være af et vist omfang. Det fremgår af [principafgørelse 50-12](#), der omhandler en person med multipelsclerose. Fra afgørelsen:

”Vi har samtidig vurderet, at funktionsnedsættelsen ikke medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. ... Vi er opmærksomme på, at du modtager hjælp og støtte fra din mand til at strukturere dagligdagen, og at du har modtaget enkelte hjælpemidler. Det betyder dog ikke, at betingelsen ... om ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger er opfyldt.”

Fra [Ankestyrelsens praksisundersøgelse om merudgifter til voksne](#) (oktober 2011) (s. 5):

”Kommunerne er gode til at inddrage den hjælp, borgeren får fra familie og netværk i deres vurdering af, om der er iværksat ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Kommunerne kan blive bedre til at vurdere, om der er sat ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger i sager, hvor der er tale om psykiske funktionsnedsættelser.”

Afrunding

Det er med Ankestyrelsens principafgørelser inden for de sidste år blevet tydeligere, hvordan formuleringen ”at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger” skal forstås.

Hermed er det blevet lidt lettere for borgeren (og kommunernes sagsbehandlere) at forstå dette begreb. Det er således blevet klart, at der både skal lægges vægt på, hvad kommunen stiller til rådighed af hjælpemidler, praktisk hjælp m.v. og på den hjælp og støtte, som familien og det private netværk yder i det daglige.